

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

**ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ:
ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали II науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
другого року навчання
факультету початкового навчання**

11 жовтня 2022 року

**Харків
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 9 від 21 вересня 2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали ІІ науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (11 жовтня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 68 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти другого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Авлякулієва Мадіна Реалізація ідей національного виховання в процесі позаурочної роботи	6
Андренко Наталя Шляхи розвитку пізнавального інтересу молодших школярів засобом дослідницької діяльності	7
Бєлявцева Світлана Передумови формування емоційного інтелекту молодших школярів	8
Бієнко Юлія Музейна педагогіка як засіб розвитку комунікативної компетентності молодших школярів	9
Букресва Ганна Особливості формування пізнавальних універсальних навчальних дій у молодших школярів	10
Верещун Діана Гурткова робота як засіб розвитку творчих здібностей учнів початкових класів	11
Видиш Марія Аналіз практики формування навчальної дії контролю в молодших школярів	12
Єфименко Оксана Моральне виховання молодших школярів засобами авторської казки	13
Жуковська Ірина Моральне виховання молодших школярів в умовах воєнного стану: провідні ідеї та сучасні підходи	14
Клімова Тетяна Соціально-педагогічні проблеми взаємодії молодших школярів та медіа	15
Коваленко Ксенія Формування критичного мислення молодших школярів у позаурочній діяльності	16
Ковальковська Наталія Формування культури поведінки учнів молодших класів в освітньому процесі початкової школи	17
Кулакова Галина Шляхи активізації пізнавальної діяльності молодших школярів засобами мультимедіа	18
Лисун Світлана Шляхи формування патріотичних почуттів молодших школярів у позаурочній діяльності	19
Литвинова Інна Фольклор як засіб морального виховання молодших школярів	20
Малахай Лариса Казкотерапія в освітньому процесі початкової школи	21
Марілова Тетяна Особливості формування навчальної мотивації молодших школярів	22
Овчарова Діана Особливості формування моральних понять учнів початкової школи	23
Олійник Ірина Особливості формування адекватної самооцінки у молодшому шкільному віці	24
Петренко Юлія Особливості формування здорового способу життя учнів початкових класів	25
Півнєв Олександр Теоретичні засади патріотичного виховання молодших школярів у початковій школі	26
Попова Вікторія Формування культури поведінки молодших школярів у процесі дозвілєвої діяльності	27
Прозор Анастасія Практичні аспекти формування пізнавального інтересу учнів молодшого шкільного віку засобами дидактичних ігор	28
Проценко Олександра Віртуальні екскурсії як засіб навчання і виховання молодших школярів	29

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Реалізація ідей національного виховання в процесі позаурочної роботи

Авлякулиєва Мадіна

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент С. О. Лавренко

Одним потужних і актуальним в умовах сьогодення є напрям національного виховання молодших школярів. З перших днів у школі учень чи учениця має усвідомлювати свою приналежність до великого національного коду. Цьому сприяє національний компонент навчання – вивчення державної мови та мов національних меншин, національної культурної спадщини, творів національної літератури тощо. Національне виховання відбувається в родинному колі, шляхом передачі народних звичаїв і традицій, через вивчення традиційних свят, страв, напоїв, ігор та забавлянь. Розширювати коло знань про національні традиції дозволяє позаурочна робота: гуртки, клуби за інтересами, творчі народні колективи, майстерні з народних ремесел.

Традиційно значний вплив на особистість справляє вивчення національної історії, відвідування музеїв, вивчення документів минулого. Діти, які хочуть розширити своє уявлення про національну культуру можуть проводити дослідницьку діяльність у краєзнавчому гуртку, яка спонукає до самостійного пошуку тих національних ідентичностей, які і визначають певний етнос. Молодші школярі цілком спроможні збирати й за допомогою керівника гуртка опрацьовувати та систематизувати фольклорну спадщину (пісні, легенди, притчі, забавлянки для дітей), старожитності (посуд, побутові дрібнички, національний одяг чи його елементи), створювати малюнки житла, побуту, типових ремесел та ремісників.

Допомагають у вивченні національних традицій клуби за інтересами, де збираються ті, хто хотів би глибоко розумітися на проведенні національних свят, стравах національної кухні. Саме звідси походять наші традиційні українські масниці чи хидирлез у кримських татар (свято весни, родючості й достатку), чи ртвелі у грузинів (свято збору винограду). Такий обмін досвідом, вивчення особливостей святкування, частування, прикмет національних дійсв дозволяє краще зануритися і в традиції національного виховання.

Національне виховання не мислиме без вивчення народних ремесел, що ставали основою життя будь-якого етносу. Вивчення народних промислів дають змогу долучитися до генетичних кодів нації, зрозуміти її глибинні смислові орієнтири на землеробство чи скотарство, рослинництво чи виноградарство. З народними ремеслами нерозривно пов'язана народна творчість. І не лише усна чи пісенна, а й декоративно-прикладна (рукоділья, вишивання, оздоблення одягу, розпис по глині і дереву, витинання, коцарство).

Отже, національне виховання сьогодні є важливим складником становлення особистості молодшого школяра. Воно спрямоване, перш за все, на формування самоусвідомлення себе як частини великого народу, його історії, культури і традицій.